

I. Charakterystyka miejscowości

a. Historia

Nazwa miejscowości wywodzi się od miejscowości Dobrek, będącego skrótem imienia Dobrociech, Dobrogost lub Dobromir. Pierwsze wzmianki o Dobrczu pochodzą z roku 1213, kiedy to biskup krakowski Iwon Odrowąż oddziedziczony po rodzicach majątek darował klasztorowi cysterskiemu w Sulejowie. W 1286r. książę pomorski Mszczuj II nadał wsi szeroki immunitet ekonomiczny i sądowy. Od schyłku XIII wieku do czasów rozbiorów, Dobrcz jest własnością klasztoru cystersów w Byszywie (Koronowie). W wyniku rozbioru Polski w 1772 roku wieś dostaje się pod zabór pruski, pozostając w tym zaborze aż do I wojny światowej. Wyjątek stanowi okres Księstwa Warszawskiego w latach 1807-1815. Największe nasilenie germanizacyjne przypada w latach 1905-1909 kiedy to najbogatsze obszary Włóki i Borówno przeszły w ręce niemieckie. W 1928r. utworzono wójtostwo Bydgoszcz II, a w 1933r. z części północnej utworzono gminę Dobrcz. Miejscowość ta liczy obecnie 1097 mieszkańców.

b. Opis zabytków i budynków we wsi Dobrcz

Kościół pod wezwaniem św. Wawrzyńca i Małgorzaty

Od czasu założenia parafii, aż do chwili obecnej istniały trzy kościoły parafialne, dwa poprzednie były drewniane, natomiast obecny murowany.

Pierwsze informacje o kościele w Dobrczu pochodzą z akt wizytacyjnych bp Rozrażewskiego. Nie wiadomo kiedy ten kościół został zbudowany. W XVI w. posiadał on patronat Kapituły Włocławskiej. Był konsekrowany i poświęcony opiece świętych Wawrzyńca i Małgorzaty. Uroczystość poświęcenia obchodzono w pierwszą niedzielę po oktawie Bożego Ciała. Przy wejściu do kościoła znajdowała się kamienna kropielnica. Posadzka była wyłożona wypaloną cegłą. Na ścianach świątyni znajdowały się różne malowidła. Kościół miał dwa chóry, duży i mały, wewnątrz znajdowały się trzy ołtarze, z których tylko główny był konsekrowany. Posiadał ozdobne antepodia. W kościele znajdowała się także chrzcielnica. Poza tym wyposażony był w naczynia i sprzęt liturgiczny niezbędny do wykonywania kultu religijnego. Były więc między innymi puszki do przechowywania Najświętszego Sakramentu, 2 srebrne kielichy mszalne, z których jeden był pozłacany, 1 krzyż srebrny, również srebrna monstrancja, 3 ornaty jedwabne (zielony, czerwony i czarny), obrusy, ręczniki, 4 chorągwie procesyjne oraz 2 dzwony. Z ksiąg liturgicznych posiadał agendę gnieździeńską, antyfoniarz i mszał gnieźnieński.

Brak dokładnych informacji, do jakiego czasu ten kościół przetrwał. Przypuszczalnie uległ pożarowi w XVII w, bądź też w pierwszych latach XVIII w. Wiadomo bowiem, że następny kościół parafialny zbudowano na początku XVIII w. Według wizytacji z 1745 r. datowano go na rok 1720, inni natomiast przesuwają jego budowę na rok 1729. Kościół ten był również drewniany, z wieżą, na której zawieszony był mały dzwon, potocznie zwany sygnarkiem. Dach pokryty był blachą. Przy kościele, stała dzwonnica z trzema dzwonami, kryta dachówką. W czasie, kiedy odbywała się wizytacja, świątynia nie była jeszcze konsekrowana. Podobnie jak poprzedniego, także i tego kościoła patronami byli święci Wawrzyniec i Małgorzata. Wewnątrz znajdowały się 3 nowe ołtarze, częściowo pozłacane i posrebrzane. Nie były jeszcze